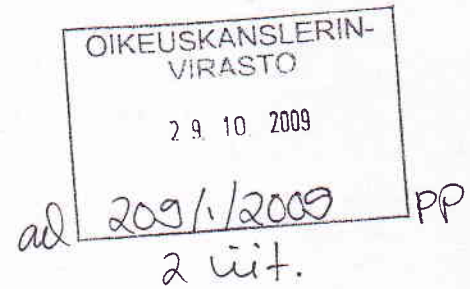

28.10.2009

1339/05/2009

Oikeuskanslerinvirasto
PL 20
00023 Valtioneuvosto

Viite Selvityspyyntönne OKV/209/1/2009

Asia Selvitys koskien Kalevi Kämäräisen oikeuskanslerinvirastoon 12.2.2009 toimittamaa kantelua ja sen lisäkirjoituksia

Oikeuskanslerinvirasto pyytää selvitystä siitä mitkä Kalevi Kämäräisen lähettämät sähköpostiviestit liikenne- ja viestintäministeriö on vastaanottanut, miten ne on kuitattu saapuneeksi ja mihin toimenpiteisiin Kämäräisen lähettämien tietopyyntöjen suhteen on ryhdytty. Lisäksi on pyydetty selvitystä siitä, miten ministeriössä on puheena olevana ajanjaksona järjestetty sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta ilmoittaminen.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa kunnioittavasti seuraavaa:

Vastaanottokuittausmenettelystä ja tietopyyntöihin vastaamisesta liikenne- ja viestintäministeriössä

Liikenne- ja viestintäministeriö kuittaa ministeriön viralliseen sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@lvm.fi saapuneet sähköpostiviestit lähettäjälle automaattikuittauksella. Kuittauksessa ilmoitetaan lähettäjälle viestin saapuneen ministeriön kirjaamoon.

Kirjaamo vastaa saapuneisiin tietopyyntöihin yleensä julkisuuslaissa edellytetyjä määräaikoja lyhyemmässä ajassa. Tietopyyntöihin vastataan useimmiten saman päivän aikana. Jos tietopyyntöön vastaaminen vaatii lisäselvitystä tai käsittelijä ei ole esimerkiksi asian käsittelyn keskeneräisyyden vuoksi lähettänyt asiakirjoja arkistoon, kirjaamo lähettää tietopyynnön asian käsittelijälle selvitettäväksi ja vastattavaksi tietopyynnön esittäjälle.

Vastaanottokuittaukset kantelun kohteena oleviin viesteihin

Kalevi Kämäräinen on lähettänyt liikenne- ja viestintäministeriöön useita viestejä. Asiaa selvitettäessä havaittiin, että kuittaus saapuneesta viestistä lähtee lähettäjälle ainoastaan kerran. Tämän vuoksi on mahdollista, ettei Kämäräinen ole saanut kuittausta jokaiseen lähettämäänsä viestiin. Ministeriön sähköpostijärjestelmä ei säilytä lähteneitä automaattikuittauksia. Valtioneuvoston palvelimella viestit säilytetään ainoastaan lyhyen ajan. Kyseistä ajankohtaa koskevat tiedot on säilytetty ainoastaan varmistusnauhoilla, joten enää ei pystytä kohtuullisella työmäärällä todentamaan, onko Kämäräiselle lähtenyt automaattikuittaus jokaiseen viestiin. Kämäräiselle on hänen pyyn-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio
PL 31 00023 Valtioneuvosto kirjaamo@mintc.fi info@mintc.fi	Eteläesplanadi 16-18, Helsinki	(09) 160 02	(09) 160 28596 (09) 160 28590 (tiedotus)

nöstään lähetetty manuaalinen kuittaus (3.4. ja 24.4. saapuneet viestit). 12.2. lähetettyyn viestiin ei manuaalista kuittausta löytynyt, mutta viesti on saapunut ministeriöön.

Tapauksen selvittelyn johdosta ministeriön tietohallinto on muuttanut käytäntöä siten että kuittaus lähtee jokaiseen saapuneeseen viestiin.

Kalevi Kämäräisen kantelun kohteena olevien asioiden käsittely ja vastaukset

12.2.2009 saapunut tiedustelu on huomautus siitä, että 9.2. lähetettyyn viestiin ei ole vastattu. Viesti sisältää kolme Suomen Rautatiematkustajat ry:n nimissä lähetettyä kannanottoa:

1) Lausunto henkilöliikennelain kokonaisuudistukseen (LVM111:00/2007) on kirjattu ja lähetetty eteenpäin käsittelijälle, hallitusneuvos Tuula Ikoselle 10.2.2009. Lausunto on huomioitu lausuntotiivistelmässä, jonka valmisteli Hannamari Helke (silloinen Vuorinen) 20.3.2009. Lausuntotiivistelmä oli tuolloin nähtävissä myös ministeriön verkkosivuilla, mutta sitä ei lähetetty erikseen tiedoksi lausunnon antajille.

2) Rautateiden henkilöliikenteen kilpailuttamiseen liittyvä kannanotto on kirjattu diaarinumerolle 179/08/2009. Asia on vireillä käsittelijänä neuvotteleva virkamies Sabina Lindström.

3) Lausunto on kirjattu valtioneuvoston hankerekisteriin hankkeelle LVM010:00/2009 Seinäjoki-Jyväskylä- ja Haapamäki-Orivesi-Tampere -ratavyöhykkeiden joukkoliikenteen kehittämisohjelmalle. Yhteyshenkilö jo päättyneellä hankkeella on ylitarkastaja Kari Korpela.

3.4.2009 saapunut viesti oli huomautus siitä, että 27.3. lähetettyyn viestiin ei ollut annettu vastaanottokuittausta. Tällöin Kämäräiselle lähetettiin manuaalinen vastaanottokuittaus. 27.3. saapunut viesti oli saapumispäivänä kirjaamossa kirjattu numerolle 458/08/2009 ja lähetetty eteenpäin ministeriön asiankäsittelyprosessin mukaisesti. Diaarin mukaan asian käsittelijä on hallitusneuvos, yksikön päällikkö Minna Kivimäki. Kyseessä on henkilöjunaliikenteen kilpailuttamiseen liittyvä kannanotto (kuten myös aikaisempi 9.2. saapunut kannanotto), joka on käsitelty aiheesta käydyn lausuntokierroksen yhteydessä Kilpailun avaamista rautateillä selvittävän työryhmän – kokouksessa 27.3. (LVM005:00/2009). Minna Kivimäki on informoinut Kämäräistä tästä sähköpostitse, mutta ei ole säilyttänyt sähköpostiviestiä.

24.4.2009 saapunut viesti oli huomautus siitä, että 6.4. lähetettyyn viestiin ei ollut annettu vastaanottokuittausta. Tässäkin tapauksessa viestiin lähetettiin manuaalinen kuittaus. 6.4. saapunut viesti oli lähetetty eteenpäin ministeriön liikennepoliittiselle osastolle 7.4. diaarinumerolla 547/08/2009. Asia on kannanotto sisämaan yöjunayhteyksistä ja siihen on annettu vastaus toisen Kämäräisen kannanoton yhteydessä liittyen Kajaanin yöjunaliikenteeseen diaarinumerolla 1223/08/2009. Kajaanin yöjunaliikentee-

seen liittyen Kämäräinen on alun perin ottanut yhteyttä 12.8. ja sen jälkeen useam-
massa hyvin samansisältöisessä viestissä. Ylitarkastaja Kari Korpela on vastannut
viesteihin sähköpostitse 17.8. Hallitusneuvos Pekka Kouhia on vielä Kämäräisen yh-
teydenoton 2.9. ja asiakirjapyynnön jälkeen tarkentanut vastausta 14.9. postitse ja lä-
hettänyt Kämäräiselle tämän pyytämät asiakirjat.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että Kalevi Kämäräisen kantelun kohteena
olevien asioiden käsittelyssä ja vastauksissa on toimittu asianmukaisesti.

Kansliapäällikkö

Harri Pursiainen

Osastopäällikkö, ylijohaja

Pekka Plathan

TIEDOKSI: Ylijohaja Juhani Tervala
Kirjaamo

LIITTEET: Kirje Kalevi Kämäräiselle 14.9.2009 1223/08/2009
Kilpailun avaaminen rautateillä – pöytäkirja 27.3.2009

Pekka Kouhia

Lähettiläjä: Marcus Merin
Lähetetty: 25. elokuuta 2009 12:09
Vastaanottaja: Pekka Kouhia
Aihe: VL: VS: Kajaanin yöjunaliikenne, Merja Kyllöselle annettu vastaus 175/2009

1223/08/2009
pnt. 17.9.2009
KAIKKI AINA
ARKISTOIN

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettiläjä: Kalevi Kamarainen [mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]
Lähetetty: 17. elokuuta 2009 20:52
Kopio: Kirjaamo; Marcus Merin; Tuomo Suvanto; Harri Pursiainen; Kalevi Kamarainen
Aihe: Re: VS: Kajaanin yöjunaliikenne, Merja Kyllöselle annettu vastaus 175/2009

Kari Korpelan oheisen vastauksen perusteella tilaan ministeriöltä asiakirjat, jotka sillä on hallussaan ostoliikennesopimuksen 1.1.05 -

31.8.2006 seitsemännen pykälän nojalla sekä asiakirjat, joiden perusteella vastaus asiassa kk 175 / 2009 vp on annettu.

Terveisin Kalevi Kämäräinen

Kari Korpela kirjoitti:

> Hyvä Kalevi Kämäräinen !

>

> Tällä hetkellä liikenne- ja viestintäministeriön ja VR Osakeyhtiön välillä on voimassa kaksi ostosopimusta: 1.Lähiliikenteen vuotta 2009 koskeva ja 2.Kaukoliikenteen ja alueellisen henkilöliikenteen ajanjaksoa 3.9.2006 - 31.12.2011 koskeva sopimus.

>

> Sopimuksissa on toisaalta liikenteenharjoittajan oikeuksia, velvollisuuksia ja vastuita koskevat ja toisaalta tilaajan oikeuksia, velvollisuuksia ja vastuita koskevat sopimusehdot. Niitä on myös täsmällisesti noudatettu. Lisäksi hyvinkin pienistä asioista on informoitu kumpaakin osapuolta. Tilaaja eli LVM on saanut VR Osakeyhtiöltä kaiken haluamansa tiedon, mitä sopimuksissa edellytetään.

>

> Kysymykseenne koskee edellistä sopimusta eli aikaa ennen nykyisten sopimusten voimaantuloa. Marcus Merin ja Tuomo Suvanto ovat ministeriössä käytännössä ainoat henkilöt, jotka tuntevat kaikki yksityiskohdat edellisen sopimuksen ajalta ja myös erityiskiinnostuksen kohteenne Kainuun makuuvaunuliikenteen järjestämisen. Heiltä (=paikalla ensi viikolla) on mahdollista kysyä joitain tarkistustietoa, mutta sähköpostissanne mainitut asiat on varmasti hoidettu "tiukkaa linjaa noudattaen" ja silloisten sopimusten mukaan.

> -----

> Uusimman rautatietilaston 2009 mukaan matkustajavirrat ovat olleet Iisalmi - Kontiomäki välillä vuonna 2008 noin 230 000 matkustajaa (185 000 vuonna 2006) ja Kontiomäki - Oulu välillä 155 000 (135 000 vuonna 2006)matkustajaa. Matkustajamäärien kasvu on 3-vuotisjaksolla ollut +15 % Kontiomäeltä Ouluun ja 24 % Kontiomäki - Iisalmi välillä.

>

> Onko muutos kokonaan nopeimpien yhteyksien aikaansaannosta vai yleistä liikkuvuuden kasvua, vaikka väkiluku Kainuussa on vähentynyt, jää osin arvailtavaksi. Tosi asia on joka tapauksessa rautatiematkustuksen yllättävä kasvu alueella.

>

> Kesäterveisin,

> Kari Korpela

>

>

>

>

>

-----Alkuperäinen viesti-----

> Lähettiläjä: Kalevi Kamarainen [mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]
> Lähetetty: 17. elokuuta 2009 15:10
> Vastaanottaja: Kari Korpela

> Kopio: Kirjaamo; Marcus Merin; Tuomo Suvanto; Mikael Nyberg; Kalevi
> Kamarainen
> Aihe: Re: Kajaanin yöjunaliikenne, Merja Kyllöselle annettu vastaus
> 175/2009
>
>
> Ministeriön ja VR Osakeyhtiön välisen ostoliikennesopimuksen 1.1.05
> -
> 31.8.2006 seitsemännen pykälän mukaan
>
> Tämän sopimuksen mukaista ostoliikennettä seuraa osapuolten välinen seurantaryhmä.
Kumpikin osapuoli nimeää siihen kolme jäsentä. Ryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa
vuodessa ja käy suunnitellun työohjelman mukaiset asiat etukäteen valmisteluna läpi.
>
> Vuosien 2004 - 2005 aikana on tavoitteena solmia monivuotinen liikenteen ostosopimus
1.9.2006 alkaen. VR raportoi LVM:lle kolme kertaa vuodessa ostoliikenteen
tuloskehitysnäkymistä myynnin raportoinnin sekä tiedossa olevien kustannustekijöiden
muutosten perusteella. VR raportoi myös koko henkilöliikenteen kehittymisestä.
Rautatielain 40 §:n mukaisesti VR toimittaa seuraavan vuoden maaliskuun mennessä
tiedot ostoliikenteen tuloista ja kustannuksista.
>
> Onko vastauksenne ymmärrettävä niin, ettei ministeriön hallussa ole mainitun
sopimuspykälän mukaisia raportteja ja tietoja?
>
> Terveisin Kalevi Kämäräinen
>
> Kari Korpela kirjoitti:
>
>> Arvoisa Kalevi Kämäräinen !
>>
>> Olette toistuvasti tiedustelleet makuuvaunuliikenteeseen liittyviä kustannustietoja
ja selvityksiä:
>> - Aiemmin Teille on toimitettu Tuomo Suvannon ja Marcus Merinin toimesta tietoja
makuuvaunuliikenteen selvityksistä siltä osin kuin ne ovat liikenne - ja
viestintäministeriön tiedossa ja annettavissa.
>> - Ministeri Vehviläinen on vastannut eduskunnalle Merja Kyllösen kirjalliseen
kysymykseen. Tämä kysymys ja vastaus on Teille toimitettu. Viittaus ministerin
vastauksessa "selvittämiseen" oletettavasti tarkoittaa aiempia vastauksia, VR
Osakeyhtiöstä saatuja tietoja ja erilaisia selvityksiä, jotka ovat sivunneet tai
koskeneet suoraan makuuvaunuliikennettä. Olen liittänyt tähän makuuvaunuliikennettä
koskevan osion Strafrican 2005 tekemästä selvityksestä, joka Teillä kylläkin saattaa jo
olla ennestään.
>> - Vr Yhtymä ja sen tytäryhtiö VR Osakeyhtiö toimii valtionyhtiönä Valtioneuvoston
kanslian alaisuudessa. Seikka, jonka hyvin tiedätte.
>> - Yksityiskohtaisten kustannustietoja koskevat kyselyt tuleekin mielestäni
kohdistaa suoraan VR Osakeyhtiölle ja toissijaisesti Valtioneuvoston kanslian
omistajaohjaukseen, mutta mieluiten aina suoraan VR Osakeyhtiölle.
>> - Toistan vielä; Oikea osoite yksityiskohtaisille kustannuskyselyille on VR
Osakeyhtiö ja sen henkilöliikenne.
>>
>> Helsingissä elokuun 17pnä 2009
>>
>> Kari Korpela
>>
>> Tiedoksi: Mikael Nyberg
>>
>> -----Alkuperäinen viesti-----
>> Lähettäjä: Kalevi Kamarainen [mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]
>> Lähetetty: 14. elokuuta 2009 16:58
>> Vastaanottaja: Kirjaamo; Kari Korpela; Kari Korpela; Kalevi
>> Kamarainen
>> Aihe: Re: VS: [Fwd: Asiakirjatilaus]
>>
>> Ministerin vastauksessa viitataan selvästi ministeriön ja VR Osakeyhtiön välisiin
selvityksiin. Nähdäkseni niiden tulee siis löytyä myös ministeriöstä.
>>
>> Terveisin Kalevi Kämäräinen
>>
>> Kirjaamo kirjoitti:
>>
>>

>>>
>>> Eduskunnasta voitte tiedustella selvityksistä siellä on julkaistava tieto.
>>>
>>> Eduskunnan kirjallisen kysymyksen 175/2009 vp käsittelijä liikenne-
>>> ja viestintäministeriössä on Ylitarkastaja Kari Korpela
>>> p.09-16028487 kari.korpela@lvm.fi
>>>
>>> Liikenne- ja viestintäministerin kirjaamo
>>>
>>>
>>> -----Alkuperäinen viesti-----
>>> Lähettäjä: Kalevi Kamarainen [mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]
>>> Lähetetty: 14. elokuuta 2009 12:39
>>> Vastaanottaja: Kirjaamo; Kalevi Kamarainen
>>> Aihe: Re: [Fwd: Asiakirjatilaus]
>>>
>>> Sain tänään jäljennöksen vastauksesta, mutta en selvityksistä joihin vastauksessa
viitataan (ja jotka tilasin).
>>>
>>> Onko siis niin, ettei selvityksiä ole olemassa?
>>>
>>> Terveisin Kalevi Kämäräinen
>>>
>>> Kalevi Kamarainen kirjoitti:
>>>
>>>
>>>> Koska en ole saanut vastaanottokuittausta viestiini, lähetän sen
>>>> uudelleen.
>>>>
>>>> Terveisin Kalevi Kämäräinen
>>>>
>>>> -----
>>>> -
>>>> -
>>>> -
>>>> --
>>>>
>>>> Aihe:
>>>> Asiakirjatilaus
>>>> Lähettäjä:
>>>> Kalevi Kamarainen <kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>
>>>> Päiväys:
>>>> Wed, 12 Aug 2009 20:56:49 +0300
>>>> Vastaanottaja:
>>>> Kirjaamo <kirjaamo@mintc.fi>, Kalevi Kamarainen
>>>> <kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>
>>>>
>>>> Vastaanottaja:
>>>> Kirjaamo <kirjaamo@mintc.fi>, Kalevi Kamarainen
>>>> <kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>
>>>>
>>>>
>>>>> Liikenneministeri Vehviläinen viittaa kansanedustaja Merja
>>>>> Kyllöselle antamassaan vastauksessa kk 175 / 2009 vp. ministeriön
>>>>> ja VR Oy:n yhteisiin sisämaan yöjunayhteyksiä koskeviin
>>>>> selvityksiin, jotka on tehty ennen syyskuuta 2006. Tilaan
>>>>> jäljennökset mainituista asiakirjoista, jotka voi lähettää
>>>>> osoitteella Porokylänkatu 18, 75530 Nurmes.
>>>>>
>>>>> Terveisin Kalevi Kämäräinen
>>>>> Puheenjohtaja
>>>>> Suomen Rautatiematkustajat ry
>>>>> www.rautatiematkustajat.fi
>>>>>
>>>>>
>>>>>

1223/08/2009

Kirjaamo

Lähettäjä: Kalevi Kamarainen [kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]
Lähetetty: 2. syyskuuta 2009 16:45
Vastaanottaja: Kirjaamo; Marcus Merin; Tuomo Suvanto; Harri Pursiainen; heli.jarvinen@eduskunta.fi; merja.kyllonen@eduskunta.fi; sauli.niinisto@eduskunta.fi; seppo.kaariainen@eduskunta.fi; johannes.koskinen@eduskunta.fi; seppo.tiitinen@eduskunta.fi; eoa_kirjaamo@eduskunta.fi; kirjaamo@okv.fi; Kalevi Kamarainen
Aihe: Re: VS: Kajaanin yöjunaliikenne, Merja Kyllöselle annettu vastaus 175/2009
Liitteet: kajjani.pdf, SRM sisämaaesitys.pdf

Uudistan tässä sähköpostiviestiketjussa alun perin 12.8.2009 tekemäni asiakirjatilauksen (vrt. viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §). Teen myös erinäisiä huomioita.

Tähän mennessä en ole saanut ministeriöltä oheista vajaan A4:n mittaista kajjani--pdf-tiedostoa enempää asiakirjoja.

Liikenneministeriön ylijohtaja Juhani Tervala on helmikuussa 2006 todennut, ettei ministeriössä tiedetä sisämaan yöjunien matkustajamääriä eikä talouslukuja (kts. oheisen kirjeen kohta 4. Miksi yöjunayhteyksiä on vielä selvitettävä). Ministeri Vehviläinen on kuitenkin vastannut kansanedustaja Heli Järviselle, että ministeriöllä on rautateiden ostoliikenteen osalta vakiintuneet, yhdessä sovitut valvonta- ja seurantamekanismit ja menettelyt liikenteenharjoittajan raportoinnista ministeriölle. Ministeriö on lisäksi Vehviläisen mukaan saanut raportoinnista riittävät tiedot myös yöjunaliikenteen tuottojen ja kustannusten arviointiin (kk 2 / 2008 vp). Selvitysten olemassa oloon ministeri viittaa myös kansanedustaja Merja Kyllöselle annetussa vastauksessa kk 175 / 2009 vp).

<!--[if !supportEmptyParas]--> <!--[endif]-->

Kun olen tätä asiakirjatilasta toimittanut, minua on neuvottu tiedustelemaan papereita eduskunnasta tai valtioneuvoston omistajaohjausyksiköstä, jota ei ollut olemassakaan vuonna 2006 (viittaukset asiakirjoihin puhuvat kyllä nähdäkseni liikenneministeriön dokumenteista).

Kun pyytämieni asiakirjojen toimittaminen tuntuu olevan näin hankalaa, joudun kysymään onko niitä sittenkään olemassa? Tämä johtaa lisäkysymykseen onko ministeri kenties valehdellut yöjunia koskeissa asioissa ainakin eduskunnan puhemiehelle ja edustajille Järvinen ja Kyllönen.

Terveisin Kalevi Kämäräinen

<!--[endif]-->

Kalevi Kamarainen kirjoitti:

Kari Korpelan oheisen vastauksen perusteella tilaan ministeriöltä asiakirjat, jotka sillä on hallussaan ostoliikennesopimuksen 1.1.05 -

31.8.2006 seitsemännen pykälän nojalla sekä asiakirjat, joiden perusteella vastaus asiassa kk 175 / 2009 vp on annettu.

Terveisin Kalevi Kämäräinen

Kari Korpela kirjoitti:

Hyvä Kalevi Kämäräinen !

Tällä hetkellä liikenne- ja viestintäministeriön ja VR Osakeyhtiön välillä on voimassa kaksi ostosopimusta: 1.Lähiliikenteen vuotta 2009 koskeva ja

2.Kaukoliikenteen ja alueellisen henkilöliikenteen ajanjaksoa 3.9.2006 - 31.12.2011 koskeva sopimus.

Sopimuksissa on toisaalta liikenteenharjoittajan oikeuksia, velvollisuuksia ja vastuita koskevat ja toisaalta tilaajan oikeuksia, velvollisuuksia ja vastuita koskevat sopimusehdot. Niitä on myös täsmällisesti noudatettu. Lisäksi hyvinkin pienistä asioista on informoitu kumpaakin osapuolta. Tilaaja eli LVM on saanut VR Osakeyhtiöltä kaiken haluamansa tiedon, mitä sopimuksissa edellytetään.

Kysymykseenne koskee edellistä sopimusta eli aikaa ennen nykyisten sopimusten voimaantuloa. Marcus Merin ja Tuomo Suvanto ovat ministeriössä käytännössä ainoat henkilöt, jotka tuntevat kaikki yksityiskohdat edellisen sopimuksen ajalta ja myös erityiskiinnostuksen kohteenne Kainuun makuuvaunuliikenteen järjestämisen. Heiltä (=paikalla ensi viikolla) on mahdollista kysyä joitain tarkistustietoa, mutta sähköpostissanne mainitut asiat on varmasti hoidettu "tiukkaa linjaa noudattaen" ja silloisten sopimusten mukaan. -----

Uusimman rautatietilaston 2009 mukaan matkustajavirrat ovat olleet Iisalmi - Kontiomäki välillä vuonna 2008 noin 230 000 matkustajaa (185 000 vuonna 2006) ja Kontiomäki - Oulu välillä 155 000 (135 000 vuonna 2006) matkustajaa. Matkustajamäärien kasvu on 3-vuotisjaksolla ollut +15 % Kontiomäeltä Ouluun ja 24 % Kontiomäki - Iisalmi välillä.

Onko muutos kokonaan nopeimpien yhteyksien aikaansaannosta vai yleistä liikkuvuuden kasvua, vaikka väkiluku Kainuussa on vähentynyt, jää osin arvailtavaksi. Tosiasia on joka tapauksessa rautatiematkustuksen yllättävä kasvu alueella.

Kesäterveisin,
Kari Korpela

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähetetty: Kalevi Kamarainen [<mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>]

Lähetetty: 17. elokuuta 2009 15:10

Vastaanottaja: Kari Korpela

Kopio: Kirjaamo; Marcus Merin; Tuomo Suvanto; Mikael Nyberg; Kalevi Kamarainen

Aihe: Re: Kajaanin yöjunaliikenne, Merja Kyllöselle annettu vastaus 175/2009

Ministeriön ja VR Osakeyhtiön välisen ostoliikennesopimuksen 1.1.05 - 31.8.2006 seitsemännen pykälän mukaan

Tämän sopimuksen mukaista ostoliikennettä seuraa osapuolten välinen seurantaryhmä. Kumpikin osapuoli nimeää siihen kolme jäsentä. Ryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa ja käy suunnitellun työohjelman mukaiset asiat etukäteen valmisteluna läpi.

Vuosien 2004 - 2005 aikana on tavoitteena solmia monivuotinen liikenteen ostosopimus 1.9.2006 alkaen. VR raportoi LVM:lle kolme kertaa vuodessa ostoliikenteen tuloskehitysnäkymistä myynnin raportoinnin sekä tiedossa olevien kustannustekijöiden muutosten perusteella. VR raportoi myös koko

henkilöliikenteen kehittymisestä. Rautatielain 40 §:n mukaisesti VR toimittaa seuraavan vuoden maaliskuun mennessä tiedot ostoliikenteen tuloista ja kustannuksista.

Onko vastauksenne ymmärrettävä niin, ettei ministeriön hallussa ole mainitun sopimuspykälän mukaisia raportteja ja tietoja?

Terveisin Kalevi Kämäräinen

Kari Korpela kirjoitti:

Arvoisa Kalevi Kämäräinen !

Olette toistuvasti tiedustelleet makuuvaunuliikenteeseen liittyviä kustannustietoja ja selvityksiä:

- Aiemmin Teille on toimitettu Tuomo Suvannon ja Marcus Merinin toimesta tietoja makuuvaunuliikenteen selvityksistä siltä osin kuin ne ovat liikenne - ja viestintäministeriön tiedossa ja annettavissa.

- Ministeri Vehviläinen on vastannut eduskunnalle Merja Kyllösen kirjalliseen kysymykseen. Tämä kysymys ja vastaus on Teille toimitettu. Viittaus ministerin vastauksessa "selvittämiseen" oletettavasti tarkoittaa aiempia vastauksia, VR Osakeyhtiöstä saatuja tietoja ja erilaisia selvityksiä, jotka ovat sivunneet tai koskeneet suoraan makuuvaunuliikennettä. Olen liittännyt tähän makuuvaunuliikennettä koskevan osion Strafrican 2005 tekemästä selvityksestä, joka Teillä kylläkin saattaa jo olla ennestään.

- Vr Yhtymä ja sen tytäryhtiö VR Osakeyhtiö toimii valtionyhtiönä Valtioneuvoston kanslian alaisuudessa. Seikka, jonka hyvin tiedätte. - Yksityiskohtaisten kustannustietoja koskevat kyselyt tuleekin mielestäni kohdistaa suoraan VR Osakeyhtiölle ja toissijaisesti Valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen, mutta mieluiten aina suoraan VR Osakeyhtiölle. - Toistan vielä; Oikea osoite yksityiskohtaisille kustannuskyselyille on VR Osakeyhtiö ja sen henkilöliikenne. Helsingissä elokuun 17pnä 2009

Kari Korpela

Tiedoksi: Mikael Nyberg

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: Kalevi Kamarainen

[mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi]

Lähetetty: 14. elokuuta 2009 16:58

Vastaanottaja: Kirjaamo; Kari Korpela; Kari Korpela; Kalevi Kamarainen

Aihe: Re: VS: [Fwd: Asiakirjatilaus]

Ministerin vastauksessa viitataan selvästi ministeriön ja VR Osakeyhtiön välisiin selvityksiin. Nähdäkseni niiden tulee siis löytyä myös ministeriöstä.

Terveisin Kalevi Kämäräinen

Kirjaamo kirjoitti:

Eduskunnasta voitte tiedustella selvityksistä siellä on julkaistava tieto.

Eduskunnan kirjallisen kysymyksen 175/2009 vp käsittelijä liikenne- ja viestintäministeriössä on Ylitarkastaja Kari Korpela p.09-16028487 kari.korpela@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministerin kirjaamo

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: Kalevi Kamarainen

[<mailto:kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>]

Lähetetty: 14. elokuuta 2009 12:39

Vastaanottaja: Kirjaamo; Kalevi Kamarainen

Aihe: Re: [Fwd: Asiakirjatilaus]

Sain tänään jäljennöksen vastauksesta, mutta en selvityksistä joihin vastauksessa viitataan (ja jotka tilasin).

Onko siis niin, ettei selvityksiä ole olemassa?

Terveisin Kalevi Kämäräinen

Kalevi Kamarainen kirjoitti:

Koska en ole saanut vastaanottokuittausta viestiini, lähetän sen uudelleen.

Terveisin Kalevi Kämäräinen

-
-
--

Aihe:

Asiakirjatilaus

Lähettäjä:

Kalevi Kamarainen

<kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>

Päiväys:
Wed, 12 Aug 2009 20:56:49 +0300
Vastaanottaja:
Kirjaamo <kirjaamo@mintc.fi>,
Kalevi Kamarainen
<kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>

Vastaanottaja:
Kirjaamo <kirjaamo@mintc.fi>,
Kalevi Kamarainen
<kalevi.kamarainen@pp.inet.fi>

Liikenneministeri Vehviläinen viittaa kansanedustaja Merja Kyllöselle antamassaan vastauksessa kk 175 / 2009 vp. ministeriön ja VR Oy:n yhteisiin sisämaan yöjunayhteyksiä koskeviin selvityksiin, jotka on tehty ennen syyskuuta 2006. Tilaan jäljennökset mainituista asiakirjoista, jotka voi lähettää osoitteella Porokylänkatu 18, 75530 Nurmes.

Terveisin Kalevi Kämäräinen
Puheenjohtaja
Suomen Rautatiematkustajat ry
www.rautatiematkustajat.fi

VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERI

VIITE Vastinepyyntö dnro OKV / 209 / 1 / 2009 (4.11.2009)

ASIA Vastine kanteluasiassa

KANTELUN KOHDE

Liikenne- ja viestintäministeriö
Helsinki

KANTELIIJA Kalevi Kämäräinen
Porokylänkatu 18, 75530 NURMES
040 – 551 6991, kalevi.kamarainen@pp.inet.fi

VASTINE Ministeriö käsittelee vastauksessaan vain asiakirjojen tilausprosessiin liittyviä seikkoja ja pitää toimintaansa asianmukaisena. Lopulta toimitetut asiakirjat sekä niihin liittyvät lausunnot herättävät kuitenkin myös kysymyksiä. Keskityn tässä 12.8.2009 alkaneen asiakirjatilauksen vaiheisiin. Selvyden vuoksi totean myös, etten ole saanut yhtäkään toimitetuista asiakirjoista missään vaiheessa aikaisemmin ministeriöltä.

Asiakirjojen tilausprosessi

Ministeriö on neuvonut minua kääntymään väärän tahon puoleen ("Eduskunnasta voitte tiedustella selvityksistä siellä on julkaistava tieto."), tiedustelemaan asiakirjoja yksiköltä, jota ei ole ollut olemassakaan asiakirjojen laatimishetkellä ja vielä kyselemään papereita taholta, jota julkisuuslainsäädäntö ei koske ("Yksityiskohtaisten kustannustietoja koskevat kyselyt tuleekin mielestäni kohdistaa VR Osakeyhtiölle ja toissijaisesti Valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen, mutta mieluiten aina suoraan VR Osakeyhtiölle. - Toistan

vielä; Oikea osoite yksityiskohtaisille kustannuskyselyille on VR Osakeyhtiö ja sen henkilöliikenne.”).

Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa puitteissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Viranomaisen on myös pyrittävä ohjaamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen, jos asiakas on ”väärällä luukulla”. Tässä toimivaltainen viranomainen on ohjannut minua kaikkialle muualle kuin toimivaltaisen viranomaisen puoleen eli toiminut juuri päinvastoin kuin laki edellyttää.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 pykälän mukainen asia on käsiteltävä viivytyksettä ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos joku muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Asiakirjatilaukseni on nähdäkseni ollut riittävästi yksilöity alusta alkaen eikä varsin vähäisessä asiakirjamäärässä ole salassa pidettäviä osia. Lisäksi saan vaikutelman, että asian käsittely ja ratkaisu on vaatinut erityistoimia ja tavanomaista suuremman työmäärän lähinnä yritettäessä keksiä syitä olla toimittamatta asiakirjoja. Mielestäni asiakirjat olisi pitänyt saada kahden viikon kuluessa, mutta näin ei ole toimittu.

Hallintolain kuudennen pykälän mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on myös oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden sekä suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Kun asiakirjojen toimittaminen on ollut näin yllättävän vaikeata, piilevätkö taustalla muun muassa vähemmän hyväksyttävät tarkoitusperät?

Julkisuuslain kolmannen pykälän mukaan laissa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien ja viranomaisten velvollisuuksien tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapaa viranomaisten toiminnassa sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä sekä vaikuttaa julkisen vallan käyttöön ja valvoa oikeuksiaan ja etujaan. Kovin avoimelta ei ministeriön toiminta tunnu. Lieneekö esimerkiksi hyvän tiedonhallintatavan mukaista se, että asiakirjojen oikea sijainti on ollut toimivaltaiselle viranomaiselle varsin epäselvä? Tilanne vaikeuttaa kansalaisille suotujen valvonta- ynnä muiden mahdollisuuksien

ja oikeuksien käyttämistä huomattavasti.

Hallintolain ensimmäisen pykälän mukaan lain tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä edistää oikeusturvaa hallintoasioissa. Lain tarkoituksena on myös edistää hallinnon palvelujen laatua ja tuloksellisuutta. Edelleen lain seitsemännen pykälän mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Näistäkin lähtökohdista ministeriön toiminnan asianmukaisuutta on syytä pohtia.

Asiakirjoihin liittyviä seikkoja

Ministeri Vehviläisen mukaan ”ministeriöllä on rautateiden ostoliikenteen osalta vakiintuneet, yhdessä sovitut valvonta- ja seurantamekanismit ja menettelyt liikenteenharjoittajan raportoinnista ministeriölle” sekä siten olisi saatu ”riittävät tiedot yöjunaliikenteen tuottojen ja kustannusten arviointiin” (vastaus kirjalliseen kysymykseen 2 / 2008 vp). Ministeriön ylijohtaja on kuitenkin helmikuussa 2006 todennut, etteivät sisämaan yöjunien matkustajamäärät eivätkä talousluvut ole tiedossa.

Sittemmin sama henkilö on tehnyt salauspäätöksen luvuista, joita hänen mukaansa ei ole ministeriöllä ollutkaan ja joiden olemassaoloon sekä ministeriölle toimittamiseen kuitenkin viitataan oikein lakiviittauksen kera (rautatielain 40 §) ministeriön ja VR Oy:n välisessä sopimuksessa. Hallintolain 28 pykälän 7-kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu. Salauspäätöksen tekijän menettelyä tulisi pohtia ainakin tältä kannalta.

Ministeri Vehviläinen on todennut kirjalliseen kysymykseen 175 / 2009 vp annetussa vastauksessa Lapin yöjunien matka-ajan pidentyvän selvitysten mukaan 5 – 6 tuntia Kajaanin kautta. Saamassani aineistossa mainitaan kuitenkin vain 2 – 3 tunnin matka-ajan lisäys. Ministeriö ei olekaan toimittanut kaikkea yöjuna-aineistoa pyynnöistä huolimatta tai sitten kansanedustajalle kerrottu matka-ajan lisäys ei pidä paikkaansa. Auttaisikohan asiaa jo se, että kansanedustajalle annetun vastauksen todella laatinut virkamies ilmoitetaan asiakirjassa automaattisesti (kansalaistenkin on toimittava tällä tavoin viranomaisessa asioitaessa, jos asiakirjan laatija on joku muu kuin asianosainen itse). Näinkin yksinkertaisen seikan voisi olettaa lisäävän huolellisuutta vastauksia laadittaessa. Hallinnon avoimuutta se ei ainakaan vähentäisi.

Suomen perustuslain toisen pykälän mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Perustuslain 60 pykälän mukaan ministerien on oltava rehellisiksi ja taitaviksi tunnettuja Suomen kansalaisia, jotka ovat virkatoimistaan vastuunalaisia eduskunnalle. Kun kerran lakia on tarkoin noudatettava

ja rehellisyyskin mainitaan, on lisäksi kysyttävä millainen on ministereiden ja ministeriön virkamiesten velvollisuus pysyä totuudessa virkatehtävissä.

Ministeri Vehviläinen kertoo puheessaan Haapaniemen ylikulkusillan vihkiäisissä 6.11.2009: ”- - - Jouduin vuonna 2006 tekemään paljon pohdintoja aiheuttaneen ja hankalan päätöksen Joensuuhun suuntautuvasta makuuvaunuliikenteestä luopumisesta. Olen kuitenkin varma siitä, että päätös oli matkustajien ja myös Suomen kansantalouden kannalta oikea. Tällä hetkellä olen perustanut työryhmän pohtimaan yöjunaliikenteen kehittämistä ja mahdollisia muutostarpeita. Työryhmän määräaika on ensi tammikuun loppuun. On mielenkiintoista nähdä, mihin tuloksiin työryhmässä päädytään. - - -”

Vehviläinen ei vuonna 2006 ollut ministeri eikä kansanedustaja, minkä asianomaisen luulisi itsekkin muistavan. Lisäksi puheen kirjoittaja tuntuu tietävän hyvin varmasti kaikkien puolesta, että tehty lakkauttamispäätös oli oikea. Jos asiasta on tällainen varmuus, miksi yöjunien taloustiedot on pitänyt salata? Julkistetut tiedotahan toteuttaisivat jo siteeratun julkisuuslain kolmannen pykälän tavoitteita.

Perustuslain kolmannen pykälän mukaan hallitusvaltaa käyttävät tasavallan presidentti sekä valtioneuvosto, jonka jäsenten tulee nauttia eduskunnan luottamusta. Perustuslain 68 pykälä taas kertoo kunkin ministeriön vastaavan toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon asianmukaisesta toiminnasta ja että ministeriön päällikkönä on ministeri. Vehviläisen 6.11.2009 pitämä puhe viittaa vahvasti britannialaiseen käytäntöön, jossa vallasta riisuttu monarkki lukee ominaan toisten hänelle sanelemat tekstit. Mahtaakohan Vehviläinen olla ”laivansa kapteeni” perustuslain tarkoittamassa mielessä?

Yhteenveto

Asiakirjojen tilausprosessi tuntuu kaikkienensa kytkeytyvän hallinnolliseen ja poliittiseen kulttuuriimme. Muodostuu mielikuva, jota muutamat sitaatit valaisevat. Helsingin Sanomien pohjoismaiden kirjeenvaihtaja Kalle Koposen mukaan (Sympaattisia luolamiehiä 30.3.2008): ”- - - kysymys on osittain myös siitä, että pääministerin ja ulkoministerin toilailut ovat niin kertakaikkisen kaukana siitä arkitodellisuudesta, jota ruotsalainen voi millään tasolla ymmärtää. Yhtä hyvin Suomessa olisi voitu tehdä vuosisadan läpimurto hiukkasfysiikassa ja ratkaista bosonien ja antimaterian ongelmat. Ei niistäkään osattaisi sanoa mitään kahvipöydässä.

Ruotsalaisesta näkökulmasta neanderthalit itärajan takana elävät eri aikavyöhykkeellä. En tarkoita Itä-Euroopan aikaa - jota Suomessa kellotetaan - vaan aikaa pari jääkautta sitten.

- - -

Jos ulkoministeri Carl Bildt olisi jäänyt kiinni satojen vonkaustekstareiden lähettämisestä stripparille, hänen poliittinen elinaikansa olisi laskettu nanosekunneissa. Arvostelukyky ja

tilannetaju olisi todettu riittämättömiksi ministerin vastuutehtävään. Paljastusta seuraavassa megatonniluokan räjähdyksessä koko hallitus olisi todennäköisesti sulanut loppusijoituskuntoon ja pakattu poliittisen historian syvimpään säteilyholviin.

Jos pääministeri Fredrik Reinfeldt lentelisi kukasta kukkaan ja haastaisi jättämänsä naiset käräjille näiden löpötelyä saloja julki, Ruotsi todennäköisesti lakkaisi hengittämästä pelkästä ällistyksestä. Ruotsissa ministeri eroaa, jos hän on jättänyt tv-lupansa maksamatta. - - -”

Professori Paul Lillrankin mukaan (Hufvudstadsbladet 28.6.2009) ”- - - Suomi on yhä vähemmän, jos on koskaan ollutkaan, läntinen demokratia ja pohjoismainen hyvinvointivaltio. - - -”. Lisäksi ”- - - Suomi kääntyy itään. Poliittinen eliitti tuntee kotoisammaksi putinilaisen yksinvallan kuin länsimaisen yhteiskunnan, jossa on toimiva parlamentarismi, avoimia väittelyitä, vastuuta kantavia poliitikkoja ja avoimuus maailman suuntaan. - - -”

Lillrankin arvio saa tukea poliittisen vallan käyttäjältä. Tuolloinen kansanedustaja ja entinen opetusministeri Maija Rask kirjoittaa (Rautatieläinen 21.10.2006 Jaa Kemijärvelle – ei populismille): ”- - - Kärsin ministerin puolesta lukiessani moittivia kirjoituksia pohjoisen lehdistä. ”Kyllä ministerin pitää haukut kestää!” Minkä ihmeen takia? Jotkut toimivat tosi ilkeästi. Jos haluat saada paikallispankista lainan, niin et kai ensin hauku pankinjohtajaa radiossa ja lehtien yleisön osastoilla osaamattomaksi tai kokemattomaksi. Ja sitten menet lainaa pyytämään? - - -”

Saamme Raskilta lisävalaistusta (Koillis-Lappi 11.9.2006 Kuulopuheet ovat luulopuheita): ”- - - [kansanedustaja] Mustajärven käyttämä keino ministerin ”hiillostaminen” ei ole tainnut asiaa juuri edistää. Viime kädessä päätösvalta on ministerillä. Rymistelijöitä ja nyrkin pöytään iskijöitä ei kannata päästää posliinikauppaan. Rymistelijät rikkovat posliinit ja nyrkin pöytään lyöjät satuttavat kätensä sirpaleisiin. - - -”

Vaikutelmaksi jää, että Suomen hallinnollista ja poliittista ”maan tapaa” – onpa se sitten neanderthalilaista tai itäistä – vaalitaan lain säännöksiäkin sivuuttamalla.

PÄIVÄYS Nurmeksessa marraskuun 17. päivänä 2009

ALLEKIRJOITUS

Kalevi Kämäräinen

LIITE

Ministerin puhe 6.11.2009 (http://www.anuvehvilainen.fi/kannanotot.php?open_id=171&showAll=#171)